

DOI 10.31558/2519-2949.2020.4.14

УДК 327.8:[616,98-036,21:578.834](510)

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7716-085X>**Тихоненко І. В., Чорноморський національний університет
імені Петра Могили**

ПРОТИДІЯ COVID-19 У РЕАЛІЗАЦІЇ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ СТРАТЕГІЇ КИТАЮ (НА ПРИКЛАДІ РЕГІОНУ ПІВДЕННО-СХІДНОЇ АЗІЇ)

У статті здійснено спробу аналізу використання Китаєм протидії COVID-19 у реалізації зовнішньополітичної стратегії у регіоні Південно-Східної Азії. Регіон Південно-Східної Азії розглядається офіційним Пекіном як об'єкт реалізації ідеї розбудови «спільноти єдиної долі», проголошеної очільником КНР Сі Цзиньпіном. У свою чергу, протидія коронавірусній хворобі та надання відповідної допомоги державам регіону реалізується Китаєм як елемент ініціативи «Пояс і шлях», а саме її складової «Шовковий шлях здоров'я». Автором проаналізовано основні складові допомоги Китаю державам Південно-Східної Азії у посткоронавірусну добу, які втілюються у реалізації «дипломатії масок»: 1) матеріальна допомога у вигляді медичних засобів; 2) допомога через обмін досвідом протидії інфекції (надання медичних бригад). Відзначено багаторівневий підхід Китаю до співробітництва з регіоном у посткоронавірусну добу: 1) співробітництво на інституційному рівні Південно-азійської асоціації регіонального співробітництва (АСЕАН); 2) розвиток механізмів Ланканг-Меконг (Китай, М'янма, Камбоджа, В'єтнам, Лаос, Тайланд) та субрегіональної групи до якої входять Китай, Бруней, Індонезія, Малайзія, Філіппіни / Східний АСЕАН.

Зазначено, що активізація Китаю у регіоні Південно-Східної Азії у напрямку протидії COVID-19 може бути охарактеризована як елемент «м'якої сили» Пекіну, а також інструмент досягнення регіонального та глобального лідерства у конкурентній боротьбі зі США, що знайшло своє втілення не лише у «дипломатії масок», а й «дипломатії вакцин». Передумовою до такої активізації Китаю у регіоні є нове загострення проблеми Південно-Китайського моря та активна підтримка держав регіону зі сторони США на сучасному етапі (петиція США до ООН від 1 червня 2020 р.). Автор дійшов висновку, що надання допомоги державам Південно-Східної Азії у протидії COVID-19 вдало імплементує стратегію Китаю з досягнення світового лідерства, розширення ініціативи «Пояс і шлях» та налагодження зв'язків партнерства / підпорядкування з державами АСЕАН.

Ключові слова. Китай, Південно-Східна Азія, АСЕАН, COVID-19, «м'яка сила», «Шовковий шлях здоров'я».

Постановка проблеми. У 2020 р. міжнародна спільнота зіштовхнулася з новим викликом у розбудові співробітництва як на двосторонньому, так і багатосторонньому рівнях. Китайська Народна Республіка є досить неординарним прикладом у так звану пост-коронавірусну добу міжнародних відносин. Китай, який перший постраждав і зазнав негативного впливу від COVID-19 на національному рівні, у той самий момент почав надавати допомогу іншим державам у протидії коронавірусній інфекції (реалізація ініціативи «Шовковий шлях здоров'я» та зовнішньополітичної стратегії розбудови «спільноти єдиної долі»). Яскравим прикладом такої допомоги став регіон Південно-Східної Азії, який у міру об'єктивних причин отримав чи не найбільшу допомогу від Китаю у протидії COVID-19, яка стала інструментом реалізації нових видів дипломатії «дипломатія масок» та «дипломатія вакцин». Така політика Китаю у посткоронавірусну добу у Південно-Східній Азії є проявом «м'якого» впливу на регіон та поступового досягнення Пекіном регіонального та глобального лідерства у конкурентній боротьбі зі Сполученими Штатами Америки, які також надають державам Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН) допомогу у протидії COVID-19.

Аналізуючи стан наукової розробки проблеми варто зазначити, що низка науковців приділяє увагу дослідженню зовнішньополітичних ініціатив Китаю, зокрема, теоретичні та концептуальні засади зовнішньополітичної стратегії Китаю за головування Сі Цзиньпіна розглянуті у працях українського науковця М. Тарана [9] та російського фахівця О. Мокрецького [5].

А. А. Комліченко [2] розглянула фактори стратегічності відносин Китаю з державами Південно-Східної Азії як кризу призму безпеки, так і економічної взаємодії, а Д. Коробкова [3] висвітлила окремі аспекти взаємодії Китаю з державами АСЕАН на сучасному етапі.

Загальні тенденції протидії Китаю COVID-19, зокрема, на національному рівні, було проаналізовано членами Української асоціації китаєзнавців – А. Гончаруком [1], Стрижак О. у співавторстві з віцеголовою Китайської діаспори в Україні Хе Мьо [8], а також російським науковцем А. Корольовим [4]. Значну увагу проблематиці приділяють науковці з Південно-Східної Азії [12; 16; 17; 21]. Динамічність подій сприяла тому, що вагомим джерелом дослідження стали публікації ЗМІ, зокрема, китайських газет «China Daily» [24], «Xinhua» [11; 18].

Незважаючи на здобутки у висвітленні зовнішньої політики Китаю українською науковою школою, питання реалізації зовнішньополітичної стратегії Пекіну у посткоронавірусну добу на прикладі держав Південно-Східної Азії залишається відкритим.

Метою статті є дослідження використання протидії COVID-19 у реалізації зовнішньополітичної стратегії Китаю, зокрема, у форматі досягнення регіонального та глобального лідерства (ініціативи «Пояс і шлях», «Шовковий шлях здоров'я»), а також охарактеризувати особливості взаємодії Пекіну з державами регіону на двосторонньому, так і багатосторонньому рівнях – інституційний механізм АСЕАН у протидії COVID-19 як «м'якої сили» Китаю у регіоні («маскова дипломатія» та «дипломатія вакцин»), зокрема, у контексті «стримування» США.

Китайська Народна Республіка у XXI ст. поставила перед собою вагомі цілі, які є досить чітко концептуально та ідеологічно оформленими.

На конференції в жовтні 2013 р. голова КНР Сі Цзіньпін підкреслив, що Пекін повинен прагнути до того, щоб сусіди Китаю «були більш тісно пов'язані з ним, щоб вони відчували себе в безпеці і допомагати їм розвиватися», а також створити більш сильне почуття «спільної долі» між Китаєм і його сусідами в регіональному співтоваристві – створення «спільноти єдиної долі». Зазначається і про досягнення лідерства Китаю у світі до 2049 р. [12, р. 98-99].

Із приходом до влади у Китаї Сі Цзіньпіна все більшого розмаху набуває реалізація ідеї розбудови «спільноти єдиної долі», зокрема через ініціативу «Пояс і шлях», що було внесено до Конституції [6].

Однією із складових концепції «Пояс і шлях» є реалізація ініціативи «Шовковий шлях здоров'я». Про політику «Шовковий шлях здоров'я» вперше публічно згадав очільник КНР Сі Цзіньпін під час виступу в Узбекистані 2016 р. «Шовковий шлях здоров'я» було започатковано у 2017 р. Китаєм та Всесвітньою організацією охорони здоров'я. Обидва дали амбіційне зобов'язання щодо загальної підтримки здоров'я через глобальне співробітництво в галузі розвитку охорони здоров'я, особливо серед країн «Поясу і шляху» [15].

Таким чином, міжнародна співпраця у галузі охорони здоров'я була визнана важливим аспектом реалізації ініціативи «Пояс і шлях». У 2015 р. китайські органи охорони здоров'я оприлюднили документ під назвою «Трирічний план впровадження ініціативи «Пояс і шлях» для розвитку співпраці у галузі охорони здоров'я (2015-2017)». Цей документ заклав ідеологічні основи «Шовкового шляху здоров'я». У довгостроковій перспективі (від п'яти до десяти років, або 2020-2030 рр.) Китай повинен мати можливість скористатися перевагами попередніх проектів та продемонструвати світові переваги співпраці у галузі охорони здоров'я з Китаєм [17, р. 8-9].

Китай розпочав надавати допомогу COVID-19 Південно-Східній Азії на початку лютого 2020 р., у той час, коли він ще проводив активні дії щодо подолання вірусу всередині країни. Однак допомога Пекіна решті світу, включаючи Південно-Східну Азію, набрала обертів з березня 2020 р., особливо після довгоочікуваного візиту президента КНР Сі Цзіньпіна до Уханя 10 березня, який ознаменував своєрідну перемогу в боротьбі Китаю з коронавірусом [7].

Активно надають фінансову та матеріально-технічну допомогу країнам Південно-Східної Азії і китайські неурядові організації, зокрема фонди Алібаба та Джек Ма. 19 березня обидва фонди оголосили, що направлять 2 000 000 масок, 150 000 тестових наборів, 20 000 комплектів засобів індивідуального захисту (ЗІЗ) та 20 000 щитів для обличчя в Індонезію, Малайзію, Філіппіни, М'янму та Таїланд [14].

Науковець Лі Лян Фук – координатор Регіональної програми стратегічних та політичних досліджень та Програми досліджень В'єтнаму в ISEAS – Інститут Юсуфа Ісхака (Сінгапур) видав низку аналітичних матеріалів у яких зазначено, що характер допомоги Китаю Південно-Східній Азії можна розділити на дві великі категорії.

1. Матеріальна допомога у вигляді медичні матеріали та обладнання. До цієї групи входять: маски (такі як маски для обличчя, хірургічні маски та респіратори KN95), тестові набори, термометри,

**Китайська допомога державам регіону Південно-Східної Азії за перше півріччя 2020 р.
(за даними Центру стратегічних і міжнародних досліджень (США, Вашингтон) –
розділ Southeast Asia Covid-19 Tracker [14])**

№	Країна / організація	Надана допомога	
		Дата (2020 р.)	Допомога
1.	АСЕАН	21 квітня	Китай передав 75000 хірургічних масок, 300 пляшок дезінфікуючих засобів для рук та 35 інфрачервоних термометрів Секретаріату АСЕАН у Джакарті.
2.	Малайзія	19 березня	Перша партія допомоги (згодом ще 3 партії)
		28 березня	Міністр закордонних справ Малайзії Хішаммуддін Хуссейн отримав найбільшу партію медичних товарів з Китаю
3	Філіппіни	21 березня	Перша партія допомоги
		5 квітня	Друга партія допомоги, а також команда медичних експертів
		27 квітня	Ще одна партія допомоги
		10 травня	100 засобів вентилявання легень, 150 000 тестових наборів, 70 000 захисних костюмів, 70 000 масок KN95 та 70 000 окулярів
		9 червня	7 200 мішків рису
4	Таїланд	12 травня	Китай надіслав медичних товарів на 9 мільйонів доларів
		29 червня	1,3 мільйон масок, 70 000 масок N95, 150 000 тестових наборів та 70 000 костюмів засобів індивідуального захисту
5	Індонезія	20 березня	9 тонн медичних товарів, а через тиждень Консорціум китайських установ та міністерств через тиждень відправив до Індонезії 40 тонн тест-наборів та інших медичних засобів
		5 червня	100 000 наборів для тестування, 70 000 комплектів ЗІЗ, 70 000 захисних масок та 1,3 мільйона хірургічних масок.
<i>Довідково.</i> 4 квітня 2020 р. президент Сі Цзіньпін зобов'язався допомогти Індонезії в боротьбі із спалахом захворювання під час телефонного дзвінка з президентом Джоко Відодо, повідомляючи: «Ми віримо, що завдяки вашій наполегливості Індонезія зможе перемогти цю пандемію» [24].			
6	Лаос	10-11 квітня	Китайські експерти та лікарі обмінювалися досвідом з лаоськими колегами. 10000 комплектів ПЛР, 10000 масок KN95 та 30000 масок
		14 серпня	Місто Куньмін 14 надало медичні матеріали та обладнання В'єнтьян і Луанг Прабанг, включаючи дві машини швидкої допомоги.
7	Камбоджа	18 і 23 березня	Набори для тестування, засоби вентилявання легень, засоби індивідуального захисту та маски.
		26 квітня	Наступна партія допомоги, включаючи тестові набори та захисні халати.
		4 червня	Ще одна партія допомоги
8	М'янма	8 квітня	Перша бригада китайських медиків з провінції Юньнань прибула до Янгоу з 14-денним візитом.
		22 квітня	20 апаратів штучної вентиляції легень на суму 400 000 \$
		30 квітня	30 апаратів штучної вентиляції легень
		13 травня	150 000 тестових наборів та 18 000 комплектів засобів індивідуального захисту
<i>Довідково.</i> Посол Китаю Чень Хай 9 червня оголосив про дарування масок, окулярів та інших засобів індивідуального захисту в ознаменування 70-ї річниці дипломатичних зв'язків між Китаєм та М'янмою [11].			
9	Бруней	23 квітня	100 000 респіраторів N95 та 1000 хірургічних халатів. Посольство Китаю в Брунеї також пожертвувало близько 42 000 доларів Фонду допомоги Covid-19 Брунею.
		14 травня	Ще одна партія допомоги, зокрема, маски, окуляри, захисний одяг, костюми тощо.
		11 серпня	35 000 масок для обличчя та 5 000 одиниць дезінфікуючого засобу для рук.
10	Сінгапур	5 травня	620 000 масок для обличчя від китайського уряду та Товариства Червоного Хреста Китаю.

інфузійні насоси, засоби для штучної ветиляції легень та засоби індивідуального захисту (такі як рукавички, маски, окуляри, ізоляційні халати, захисні костюми та медичні бахіли)

2. Інші форми допомоги – обмін своїм досвідом у боротьбі з пандемією в таких аспектах, як профілактика та контроль, тестування, діагностика, лікування та навіть навчання своїх медичних колег у Південно-Східній Азії [16, р. 2-3].

Варто акцентувати увагу на тому, що Китай, хоч і надає значну допомогу державам АСЕАН, але у результаті проведеного аналізу, можна виокремити певну нерівноцінність цієї допомоги. Зокрема, щодо відправлення медичних бригад. М'янма і Лаос отримали додаткові військові медичні бригади (мають вище політичне значення), так як ці держави взяли на себе зобов'язання співпрацювати з Китаєм у розбудові «спільноти єдиної долі» [16, р. 4].

Зазначимо, що реалізація політики Китаю у Південно-Східній Азії відбувається як на рівні АСЕАН, так за допомогою існуючих механізмів співпраці – механізм Ланканг-Меконг, який запрацював у 2016 р. і охоплює Китай, М'янму, Камбоджу, В'єтнам, Лаос, Тайланд та субрегіональну групу до якої входять Китай, Бруней, Індонезія, Малайзія, Філіппіни / Східний АСЕАН – зона зростання [22].

У співробітництві з державами Південно-Східної Азії Китай не обмежується лише двостороннім рівнем, а й проводить співпрацю з АСЕАН. 20 лютого 2020 р. Китай закликав країни АСЕАН до солідарності щодо запобігання поширенню спалаху коронавірусу, що знайшло підтримку серед міністрів закордонних справ держав-членів організації [21].

На Саміті АСЕАН з питань коронавірусної хвороби (14 квітня 2020 р.) країни пообіцяли тримати ринки відкритими для торгівлі та інвестицій [13]. Зокрема, Китай та Сінгапур на початку червня 2020 р. створили домовленість про швидкісні смуги для полегшення важливих ділових та службових поїздок між двома країнами у період всесвітньої пандемії [23].

У вересні 2020 р. на онлайн зустрічі міністрів закордонних справ держав-АСЕАН, Міністр закордонних справ Китаю Ван І зазначив: «Ми домагатимемось підписання Регіонального всебічного економічного партнерства до кінця цього року» [10].

Можна стверджувати, що дії Китаю у форматі «дипломатії масок» є ефективними, проте, Пекін на цьому не зупиняється. Не можна оминати увагою і виступ Сі Цзиньпіна на засіданні Світової організації охорони здоров'я 18 травня 2020 р. у якому він пообіцяв, що Китай зробить вакцину від коронавірусу «світовим суспільним благом», яка буде доступною, особливо для країн, що розвиваються, після її розробки та випробування в Китаї [18].

У цьому аспекті набуває ваги так звана «дипломатія вакцин». Китай та деякі його провідні фармацевтичні виробники почали вести мову про забезпечення регіону доступом до китайської вакцини проти COVID-19. Зокрема, 24 серпня 2020 р. прем'єр-міністр КНР Лі Кецянь пообіцяв нижчим країнам Меконгу – В'єтнаму, Камбоджі, Лаосу, Таїланду та М'янмі пріоритетний доступ до вакцин, вироблених китайськими компаніями. Наступного дня державний виробник ліків Sinovac оголосив, що співпрацює з індонезійською компанією PT Bio Farma для розробки дистрибуції вакцини, яка зараз проходить випробування в країні. Філіппінам також запропоновано достроковий доступ до китайської вакцини. Такі активні дії Китаю зумовлені не лише стратегічністю регіону Південно-Східної Азії, а й діями США, як конкурента, у зазначеному регіоні. Університет Дьюка та американська фармацевтична компанія Arcturus оголосили про партнерство із Сінгапуром щодо розробки ще однієї вакцини (відомої як Lunar-Cov19), яка зараз перебуває на першому етапі клінічних випробувань. Зауважимо, що 22 квітня 2020 р. Державний департамент США запустив програму США – АСЕАН ініціатива «Майбутнє здоров'я» [20].

Розширенню впливу Китаю у регіону під приводом протидії коронавірусної інфекції спонукають і результати соціологічних опитувань. Як зазначає російський науковець О. Корольов, цікавими є результати соціологічного опитування, проведеного в 2020 р. одним з провідних аналітичних центрів Південно-Східної Азії, – сінгапурським ISEAS. 85,4% респондентів відповіли, що стурбовані політичним і стратегічним впливом КНР в Південно-Східній Азії. 53,6% респондентів віддали перевагу Вашингтону, аніж Пекіну у регіоні. Подібні результати наочно демонструють зростаючий рівень недовіри країн АСЕАН щодо Пекіна [4].

Приводом до активізації Китаю у регіоні є і «американський» фактор та ситуація у Південно-Китайському морі, яка загострює відносини Китаю з державами регіону. Зазначимо, що починаючи з грудня 2019 р., Малайзія, В'єтнам, Індонезія та Філіппіни подали до ООН вербальні ноти, в яких відхиляється китайська позиція щодо «дев'яти ліній», а також підтримали петицію США до ООН 1 червня 2020 р. щодо відхилення китайських вимог щодо морських перевезень у Південно-Китайському морі [19].

Тому, закладені основи китайської політики у Південно-Східній Азії щодо протидії COVID-19 вже можуть бути розглянуті як плацдарм до більш активного залучення. Як зазначає Ngeow Chow-Bing – директор Інститут дослідження Китаю (Університет Малайя, Малайзія), субрегіонально, після COVID-19, Китай, швидше за все, реорганізує механізм співпраці Ланканг-Меконг, включивши у порядок денний співпраці і галузь охорони здоров'я. Держави регіону стануть об'єктом інвестицій Китаю у фармацевтичні та медичні потужності [17, р. 17-19].

На основі вище згаданих фактів, можна стверджувати, що використання протидії COVID-19 у зовнішній політиці Китаю саме у Південно-Східній Азії видається досить результативним з огляду на амбітні плани Пекіну у досягненні світового лідерства, що може бути регламентоване наступними характеристиками:

1. Послідовна реалізація Китаєм концепції «спільноти єдиної долі» у регіоні Південно-Східної Азії та теоретичне обґрунтування досягнення політичних цілей крізь призму ініціативи «Пояс і шлях». Зокрема, реалізація «Шовкового шляху здоров'я».

2. Залучення регіону Південно-Східної Азії як об'єкта «дипломатії масок» у форматі двосторонньої взаємодії – надання фінансової та матеріально-технічної допомоги державам регіону, яка реалізується як урядом Китаю, так і неурядовими організаціями. Хоча, існує певний привілейований підхід до розподілу такої допомоги за суб-регіонами – Ланканг-Меконг та держави зони зростання (східний АСЕАН).

3. Використання Китаєм допомоги у протидії COVID-19 як інструменту «м'якої сили» і засобу «підпорядкування» держав власній зовнішньополітичній стратегії з огляду на загострення питання Південно-Китайського моря та зростаючої підтримки держав регіону зі сторони США.

4. Взаємодія Китай-АСЕАН на інституційному рівні організації, яка дозволяє Пекіну лобювати власні національні інтереси у економічній сфері і розбудові діалогу на інституційному рівні організації.

5. Використання Китаєм інструментів допомоги державам АСЕАН у протидії коронавірусній інфекції як важелю впливу та «стримування» політики США у регіоні. У другому півріччі 2020 р. все більшого розмаху набуває так звана «дипломатія вакцини», яку Китай вже досить активно пропагує серед держав Південно-Східної Азії.

Перспективи подальшого дослідження вбачаємо у аналізі допомоги Китаю державам Південно-Східної Азії у найближчому майбутньому та оцінці її ефективності у контексті конкуренції за глобальне лідерство зі США.

Бібліографічний список:

1. Гончарук А. Соціалізм із китайською специфікою в боротьбі з коронавірусом. *Україна-Китай*. 2020. №1 (19). С. 8-13.
2. Комліченко А. А. Південно-Східна Азія як стратегічний регіон у зовнішньополітичній стратегії КНР. *Epistemological studies in Philosophy, Social and Political Sciences*. 2020. 3(1). С. 180-187.
3. Коробкова Д. В. Периферийная дипломатия как инструмент внешнеполитической коммуникации КНР. *Журнал «Международные коммуникации» Издание Факультета международной журналистики МГИМО МИД России*. 2019. URL: <http://intcom-mgimo.ru/2019-11/prc-peripheral-diplomacy> (дата звернення: 12.10.2020).
4. Королев А. С. Деньгами горю не поможешь: КНР, АСЕАН и проблема Южно-китайского моря. *Россия в глобальной политике*. 2020. URL: <https://globalaffairs.ru/articles/dengi-gore-more/> (дата звернення: 12.10.2020).
5. Мокрецкий А. Китайская дипломатия в эпоху Си Цзиньпина. *Международная жизнь*. 2019. URL: <https://interaffairs.ru/jauthor/material/2163> (дата звернення: 13.10.2020).
6. Пойта Ю. Китай змінює конституцію: як це вплине на Піднебесну та світ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2414415-kitaj-minae-konstituciu-ak-ce-vpline-na-pidnebesnu-ta-svit.html> (дата звернення: 13.10.2020).
7. Сі Цзінпін приїхав в Ухань вперше з початку спалаху коронавірусу. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2892878-si-czinpin-priihav-v-uhan-vperse-z-pocatku-spalahu-koronavirusu.html> (дата звернення: 15.10.2020).
8. Стрижак О., Хе Мью Безпека життя та здоров'я людей – на першому місці. Як Китай бореться з епідемією. *Україна-Китай*. 2020. №1(19). С. 14-19.
9. Таран М. «Китайська мрія» в «гармонійному світі». URL: <https://sinologist.com.ua/kitajska-mriya-v-garmonijnomu-svi/> (дата звернення: 12.10.2020).
10. China-ASEAN Ties: Foreign ministers tackle COVID-19, economic recovery, South China Sea issue. URL: <https://news.cgtn.com/news/7867444f32514464776c6d636a4e6e62684a4856/index.html> (дата звернення: 19.10.2020).

11. China donates more medical supplies to Myanmar to fight against COVID-19.
URL: http://www.xinhuanet.com/english/2020-06/09/c_139126200.htm (дата звернення: 15.10.2020).
12. Chow P. C. Y. *The US Strategic Pivot to Asia and Cross-Strait Relations: Economic and Security Dynamics*. Palgrave Macmillan, 2014. 292 p.
13. Declaration of the Special ASEAN Summit on Coronavirus Disease 2019 (COVID-19).
URL: <https://asean.org/storage/2020/04/FINAL-Declaration-of-the-Special-ASEAN-Summit-on-COVID-19.pdf> (дата звернення: 20.10.2020).
14. International assistance to Southeast Asia. July 8. Center for Strategic and International Studies. 2020.
URL: https://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/200708_Covid_Tracker.pdf (дата звернення: 18.10.2020).
15. Lancaster K., Rubin M., Rapp-Hooper M. Mapping China's Health Silk Road. *Council on Foreign Relations*. 2020. URL: <https://www.cfr.org/blog/mapping-chinas-health-silk-road> (дата звернення: 14.10.2020).
16. Lye Liang Fook China's COVID-19 Assistance to Southeast Asia: Uninterrupted Aid amid Global Uncertainties. *Perspective*. 2020. No. 58. P. 1-12. URL: https://think-asia.org/bitstream/handle/11540/12101/ISEAS_Perspective_2020_58.pdf?sequence=1 (дата звернення: 12.10.2020).
17. Ngeow Chow-Bing COVID-19, Belt and Road Initiative and the Health Silk Road: Implications for Southeast Asia. Friedrich-Ebert-Stiftung Indonesia Office, 2020. 22 p. URL: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/indonesien/16537.pdf> (дата звернення: 20.10.2020).
18. Speech by President Xi Jinping at opening of 73rd World Health Assembly.
URL: http://www.xinhuanet.com/english/2020-05/18/c_139067018.htm (дата звернення: 15.10.2020).
19. Storey I. The South China Sea Dispute in 2020-2021. URL: https://www.iseas.edu.sg/wp-content/uploads/2020/08/ISEAS_Perspective_2020_97.pdf
20. Strangio S. Southeast Asia's Coming COVID-19 Vaccine Windfall.
URL: <https://thedi diplomat.com/2020/09/southeast-asias-coming-covid-19-vaccine-windfall/> (дата звернення: 18.10.2020).
21. Tanakasempipat P. China tests its soft power with neighbours over coronavirus outbreak.
URL: <https://www.reuters.com/article/us-china-health-asean-idUSKBN20E0TM> (дата звернення: 18.10.2020).
22. The Fifth Lancang-Mekong Cooperation Foreign Ministers' Meeting was Held in Vientiane.
URL: https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/zxxx_662805/t1748375.shtml (дата звернення: 18.10.2020).
23. Xi says anti-epidemic cooperation becomes new highlight of China-Singapore ties.
URL: <http://www.csc.mti-mofcom.gov.sg/article/bilaterallnfo/bilateraloooperation/202007/419554.html> (дата звернення: 14.10.2020).
24. Xu Wei Xi calls for renewed friendship with Indonesia. URL: <https://www.chinadailyasia.com/article/127391> (дата звернення: 14.10.2020).

References:

1. Goncharuk A. Socializm iz ky`tajs`kouy specy`fikouy v borot`bi z koronavirusom. *Ukrayina-Ky`taj*. 2020. N 1(19). S. 8-13.
2. Komlichenko A. A. Pivdenno-Sxidna Aziya yak strategichny`j region u zovnishn`opolity`chnij strategiyi KNR. *Epistemological studies in Philosophy, Social and Political Sciences*. 2020. 3(1). S. 180-187.
3. Korobkova D. V. Periferijnaja diplomatija kak instrument vneshnepoliticheskoy kommunikacii KNR. *Zhurnal «Mezhdunarodnye kommunikacii» Izdanie Fakul`teta mezhdunarodnoj zhurnalistiki MGIMO MID Rossii*. 2019. URL: <http://intcom-mgimo.ru/2019-11/prc-peripheral-diplomacy> (дата звернення: 12.10.2020).
4. Korolev A. S. Den`gami gorju ne pomozhesh`: KNR, ASEAN i problema Juzhno-kitajskogo morja. *Rossija v global`noj politike*. 2020. URL: <https://globalaffairs.ru/articles/dengi-gore-more/> (дата звернення: 12.10.2020).
5. Mokreckij A. Kitajskaja diplomatija v jepohu Si Czin`pina. *Mezhdunarodnaja zhizn`*. 2019. URL: <https://interaffairs.ru/jauthor/material/2163> (дата звернення: 13.10.2020).
6. Pojta Yu. Ky`taj zminyuye konsty`tuciyu: yak ce vply`ne na Pidnebesnu ta svit. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2414415-kitaj-minae-konstituciu-ak-ce-vpline-na-pidnebesnu-ta-svit.html> (дата звернення: 13.10.2020).
7. Si Czzin`pin pry`yixav v Uxan` vperше z pochatku spalaxu koronavirusu. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2892878-si-czinpin-priihav-v-uhan-vperse-z-pochatku-spalahu-koronavirusu.html> (дата звернення: 15.10.2020).
8. Stry`zhak O., Xe M`o Bezpeka zhy`ttya ta zdorov`ya lyudej – na pershomu misci. *Yak Ky`taj bore`t`sya z epidemiyeyu*. *Ukrayina-Ky`taj*. 2020. #1(19). S. 14-19.
9. Taran M. «Ky`tajs`ka mriya» v «garmonijnomu sviti». URL: <https://sinologist.com.ua/kitajska-mriya-v-garmonijnomu-svi/> (дата звернення: 12.10.2020).
10. China-ASEAN Ties: Foreign ministers tackle COVID-19, economic recovery, South China Sea issue. URL: <https://news.cgtn.com/news/7867444f32514464776c6d636a4e6e62684a4856/index.html> (дата звернення: 19.10.2020).
11. China donates more medical supplies to Myanmar to fight against COVID-19. URL: http://www.xinhuanet.com/english/2020-06/09/c_139126200.htm (дата звернення: 15.10.2020).

12. Chow P. C. Y. *The US Strategic Pivot to Asia and Cross-Strait Relations: Economic and Security Dynamics*. Palgrave Macmillan, 2014. 292 p.
13. Declaration of the Special ASEAN Summit on Coronavirus Disease 2019 (COVID-19). URL: <https://asean.org/storage/2020/04/FINAL-Declaration-of-the-Special-ASEAN-Summit-on-COVID-19.pdf> (data zvernennia: 20.10.2020).
14. International assistance to Southeast Asia. July 8. Center for Strategic and International Studies. 2020. URL: https://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/200708_Covid_Tracker.pdf (data zvernennia: 18.10.2020).
15. Lancaster K., Rubin M., Rapp-Hooper M. Mapping China's Health Silk Road. Council on Foreign Relations. 2020. URL: <https://www.cfr.org/blog/mapping-chinas-health-silk-road> (data zvernennia: 14.10.2020).
16. Lye Liang Fook China's COVID-19 Assistance to Southeast Asia: Uninterrupted Aid amid Global Uncertainties. *Perspective*. 2020. No. 58. P. 1-12. URL: https://think-asia.org/bitstream/handle/11540/12101/ISEAS_Perspective_2020_58.pdf?sequence=1 (data zvernennia: 12.10.2020).
17. Ngeow Chow-Bing COVID-19, Belt and Road Initiative and the Health Silk Road: Implications for Southeast Asia. Friedrich-Ebert-Stiftung Indonesia Office, 2020. 22 p. URL: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/indonesien/16537.pdf> (data zvernennia: 20.10.2020).
18. Speech by President Xi Jinping at opening of 73rd World Health Assembly. URL: http://www.xinhuanet.com/english/2020-05/18/c_139067018.htm (data zvernennia: 15.10.2020).
19. Storey I. The South China Sea Dispute in 2020-2021. URL: https://www.iseas.edu.sg/wp-content/uploads/2020/08/ISEAS_Perspective_2020_97.pdf
20. Strangio S. Southeast Asia's Coming COVID-19 Vaccine Windfall. URL: <https://thediplomat.com/2020/09/southeast-asias-coming-covid-19-vaccine-windfall/> (data zvernennia: 18.10.2020).
21. Tanakasempipat P. China tests its soft power with neighbours over coronavirus outbreak. URL: <https://www.reuters.com/article/us-china-health-asean-idUSKBN20E0TM> (data zvernennia: 18.10.2020).
22. The Fifth Lancang-Mekong Cooperation Foreign Ministers' Meeting was Held in Vientiane. URL: https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/zxxx_662805/t1748375.shtml (data zvernennia: 18.10.2020).
23. Xi says anti-epidemic cooperation becomes new highlight of China-Singapore ties. URL: <http://www.csc.mti-mofcom.gov.sg/article/bilateralInfo/bilateraloooperation/202007/419554.html> (data zvernennia: 14.10.2020).
24. Xu Wei Xi calls for renewed friendship with Indonesia. URL: <https://www.chinadailyasia.com/article/127391> (data zvernennia: 14.10.2020).

Tykhonenko I. V. Combating COVID-19 in the implementation of China's foreign policy strategy (on the example of the Southeast Asia)

The article attempts to analyze China's use of countering COVID-19 in the implementation of foreign policy strategy in the region of Southeast Asia. The region of Southeast Asia is seen by official Beijing as the object of the idea of building a "community of one destiny" proclaimed by Chinese President Xi Jinping. In turn, the fight against coronavirus disease and the provision of appropriate assistance to the countries of Southeast Asia is implemented by China as an element of the Belt and Road Initiative, namely its component "Health Silk Road". The author analyzes the main components of China's assistance to the countries of Southeast Asia in the post-coronavirus era, which are embodied in the implementation of "mask diplomacy": 1) material assistance in the form of medical supplies; 2) assistance through the exchange of experience in combating infection (provision of medical teams). China's multilevel approach to cooperation with the region in the post-coronavirus era was noted: 1) cooperation at the institutional level of the South Asian Association for Regional Cooperation (ASEAN); 2) development of the Lancang-Mekong mechanisms (China, Myanmar, Cambodia, Vietnam, Laos, Thailand) and a subregional group that includes China, Brunei, Indonesia, Malaysia, the Philippines namely East ASEAN.

It should be noted that China's intensification in the region of Southeast Asia in the direction of counteracting COVID-19 can be described as an element of Beijing's "soft power", as well as a tool to achieve regional and global leadership in competition with the United States using not only "mask diplomacy", but also "vaccine diplomacy". The precondition for such intensification of China in the region is a new aggravation of the South China Sea issue and active support of the states of the region by the USA at the present stage (US petition to the UN from June 1, 2020). The author concludes that providing assistance to the countries of Southeast Asia in counteracting COVID-19 successfully implements China's idea of the achievement of global leadership, expanding the Belt and Road Initiative and establishing partnerships / subordination with ASEAN member states.

Key words: *China, Southeast Asia, ASEAN, COVID-19, "soft power", "Health Silk Road".*